

Ecologisch veldonderzoek

Woestduinlaan 87 te Doorn

In opdracht van: IDBB Vastgoed B.V.

26 april 2017

Colofon

© 2017 Laneco / IDBB Vastgoed B.V.

Tekst en samenstelling: Ing. T. Brouwer
Projectleiding: Ir. D. van Pijkeren
Eindverantwoordelijk: Ir. D. van Pijkeren
Met medewerking van: R. Eversteijn

Projectnummer: 01.16.05

In opdracht van: IDBB Vastgoed B.V.

Wijze van citeren: Brouwer, T., 2017. Ecologisch veldonderzoek Woestduinlaan 87 te Doorn. Laneco, Ede.

Contact: Laneco
Mastbos 25
6718 HA Ede
www.laneco.nl

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

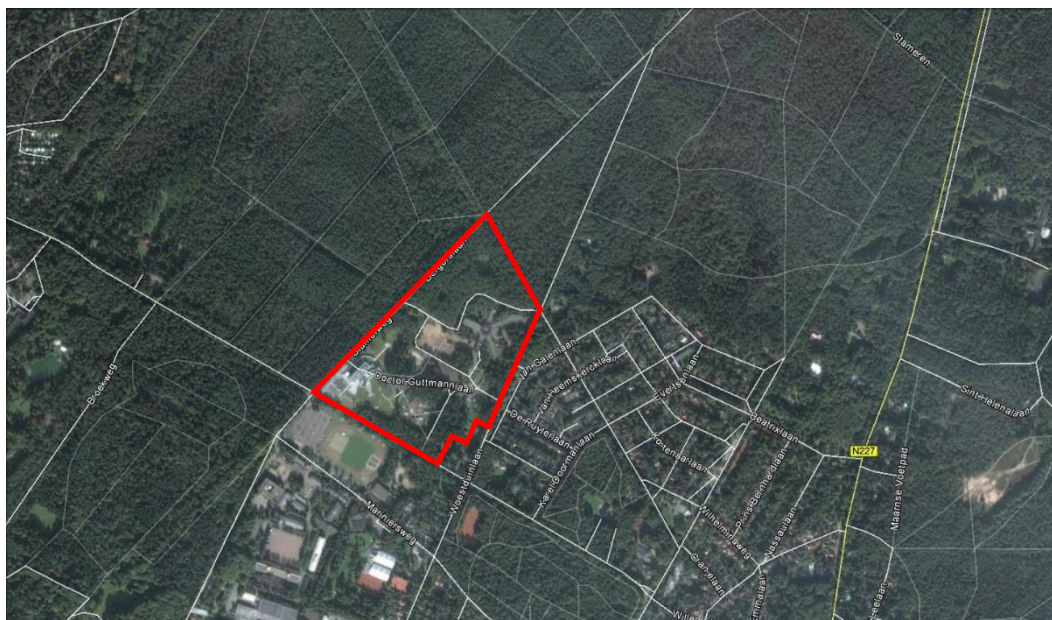
INHOUD

1	INLEIDING	5
1.1	AANLEIDING	5
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	5
2	SOORTENBESCHERMING	7
3	SOORTBESCHRIJVING	9
3.1	FLORA.....	9
3.2	EEKHOORN.....	9
3.3	VLEERMUIZEN.....	9
3.4	VOGELS MET EEN JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATS	10
3.5	REPTIELEN	11
4	ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE	12
4.1	ONDERZOEKSVRAAG	12
4.2	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	12
4.3	ONDERZOEKSRONDES.....	14
5	ONDERZOEKSRISULTATEN	15
5.1	FLORA.....	15
5.2	EEKHOORN.....	16
5.3	VLEERMUIZEN.....	16
5.4	ROOFVOGELS.....	19
5.5	REPTIELEN	19
5.6	OVERIGE.....	19
6	CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES	20
6.1	CONCLUSIE.....	20
6.2	CONSEQUENTIES	21
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST.....	22
BIJLAGE 2	WAARNEMINGEN OP KAART – EEKHOORN	23
BIJLAGE 3	WAARNEMINGEN OP KAART – VLEERMUIZEN	24

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Op het terrein van zorgcentrum de Basis aan de Woestduinlaan 87 te Doorn zijn diverse ontwikkelingen voorzien. Om deze ontwikkelingen mogelijk te maken is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. Tijdens een in juli 2016 uitgevoerde quick scan (Brouwer & Van Pijkeren, 2016) is geconstateerd dat binnen het plangebied de aanwezigheid van de volgende beschermde soort(groep)en niet kan worden uitgesloten: flora, zoogdieren (eekhoorn), vleermuizen, vogels met een jaarrond beschermde nestplaats en reptielen (hazelworm). Laneco is gevraagd om nader onderzoek te verrichten naar het gebruik van het plangebied door deze soort(groep)en.

Ligging en globale begrenzing Woestduinlaan in Doorn (rode lijn) (luchtfoto: Google Earth).

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied Woestduinlaan 87 ligt ten noordwesten van de kern Doorn (gemeente Utrechtse Heuvelrug, provincie Utrecht) en wordt grofweg begrensd door de Auslitzerweg aan de noordkant, de Woestduinlaan aan de oostkant, de Arnhemse Bovenweg aan de zuidkant en de Stamerweg en de Bergerslaan aan de westkant. Het plangebied grenst aan de noord- en westkant aan bosgebied (zowel naald-, loof- als gemengd bos). Ten oosten van het plangebied ligt de relatief groene woonwijk Doorn-West en ten zuiden van het plangebied ligt een militair complex.

Het plangebied zelf bestaat uit het noordelijke deel van terrein van Stichting de Basis, een zorg- en trainingscomplex voor geüniformeerde diensten. Het zuidelijk deel is reeds in een eerdere fase ontwikkeld.

Het terrein is licht glooiend en bestaat uit een afwisseling van bospercelen, open velden, bebouwing en infrastructuur. Op het terrein staan twee grote gebouwen: de in 2012 gerealiseerde nieuwbouw aan de zuidwestkant van het terrein en het te slopen trainings- en nazorgcentrum in het noordelijke deel van het terrein. De nieuwbouw heeft een halfronde vorm en bestaat uit drie bouwlagen. De te slopen bebouwing heeft een centrale kern met vijf zijvleugels en bestaat overwegend uit twee tot drie woonlagen. Verder liggen er verspreid over het terrein twee clusters van drie woonblokken met achttien paviljoenwoningen; deze paviljoenwoningen bestaan uit één bouwlaag. De bebouwing binnen het plangebied is grotendeels voorzien van platte daken, alleen het te slopen complex is gedeeltelijk voorzien van schuine daken die zijn bedekt met leisteen.

De bospercelen op het terrein bestaan hoofdzakelijk uit naaldbos, alleen aan de randen van de percelen is er sprake van gemengd bos of staan wat loofhoutsoorten. De bomen op het terrein hebben over het algemeen een beperkte omvang en een doorsnede van circa 20 – 30 cm. Verspreid over het terrein staan wat oudere beuken met een doorsnede tot circa 40 cm. De begroeiing rondom het te slopen pand aan de noordkant van het terrein bestaat hoofdzakelijk uit gecultiveerde soorten. De open velden verspreid over het terrein bestaan uit een afwisseling van gazon en ruigtevegetatie; in het centrale deel van het plangebied ligt een recent bewerkt en ingezaaid deel. Er zijn binnen het plangebied geen watergangen aanwezig.

Men is voornemens om het voormalige trainings- en nazorgcentrum te slopen en ten zuiden hiervan nieuwbouw te realiseren. Op de locatie van de te slopen bebouwing wordt bos gerealiseerd. Voor een nadere toelichting op de ingrepen wordt ook verwezen naar *Bestemmingsplan Doorn, Woestduinlaan 87. Gemeente Utrechtse Heuvelrug (SAB, 2016)*.

2 SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet Natuurbescherming bepalend. De Wet Natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime (zie paragraaf 2.2.2), als volgt in de Wet Natuurbescherming opgenomen:

Vogelrichtlijn

Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen

- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort

Habitatrictlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage 1

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

-
- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
 - *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten van bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn inclusief het verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
 - *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Als een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Wet Natuurbescherming. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats;
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid in het geding is;
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Voor vogels gelden voorwaarden uit de Vogelrichtlijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding is;
- Veiligheid van het luchtverkeer in het geding is;
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Naast beschermde dier- en plantensoorten, moet iedereen voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

3 SOORTBESCHRIJVING

3.1 FLORA

Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 hebben veel planten die in de Flora- en faunawet nog waren beschermd, hun beschermde status verloren. Daar staat tegenover dat er ook weer nieuwe planten zijn bijgekomen op de lijst met beschermde soorten. De beschermde soorten vaatplanten in de Wet natuurbescherming zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, op schrale (graan)akkers of andere bijzondere groeiplaatsen.

3.2 EEKHOORN

De eekhoorn is een echte boombewoner die voorkomt in loofbos, naaldbos en gemengd bos, maar de soort wordt ook wel aangetroffen in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. De eekhoorn leeft solitair en heeft een eigen leefgebied waarin naar voedsel wordt gezocht. Binnen het leefgebied bouwt de eekhoorn bolvormige nesten of wordt gebruik gemaakt van boomholten of oude kraaien- of eksternesten. Naast een hoofdnest heeft de soort ook enkele bijnesten in gebruik. De verschillende leefgebieden kunnen elkaar overlappen en worden niet verdedigd, alleen het hoofdnest wordt verdedigd. Het voedsel van eekhoorns bestaat uit boomzaden, zoals eikels, noten en kegels van naaldbomen.

3.3 VLEERMUIZEN

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast zijn er soorten die van beide elementen gebruik maken, zoals ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz.) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders.

Vanaf begin april komen vleermuizen te voorschijn uit hun winterverblijven, afhankelijk van het weer, de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. Vanaf half augustus tot september, in het paarseizoen, vallen de kraamkolonies uiteen en trekken sommige soorten

vleermuizen uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer en winter verblijf. In deze periode paren de meeste vleermuissoorten. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere (Helmer, 1988).

Omdat de soorten vaak jarenlang gebruik maken van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied, kan het behoud van lijnelementen cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied.

Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn strikt beschermd in de Wet natuurbescherming (Artikel 3.5/3.6 Wet Natuurbescherming en bijlage IV Habitatrichtlijn).

3.4 VOGELS MET EEN JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATS

Van een aantal vogelsoorten, waaronder roofvogels en de huismus, zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, (voorbeeld: kerkuil).
4. Vogels die jaar op jaar gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks een nest bouwen (voorbeeld: ransuil).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe verstering van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Flora- en faunawet. Deze gewijzigde lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd.

Alle vogels zijn strikt beschermd in de Wet natuurbescherming (Artikel 3.1/3.2 Wet Natuurbescherming en Vogelrichtlijn).

Roofvogels

In de lijst met jaarrond beschermde vogels staan ook verschillende roofvogels. Hoewel de meeste roofvogels zelf hun nest kunnen maken, zijn ze vaak erg kritisch op de nestlocatie in relatie tot hun voedselkeuze. Het nest (ook wel horst genoemd) bestaat vaak uit grotere stevigere takken, en wordt bij voorkeur op een bestaand nest van vorig jaar, of van een andere vogel, gebouwd.

3.5 REPTIELEN

In Nederland komen van natura zeven soorten reptielen voor, drie soorten slangen en vier soorten hagedissen. Alle reptielensoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn beschermd in de Wet natuurbescherming (Artikel 3.5/3.6 Wet Natuurbescherming of bijlage IV Habitatrichtlijn). Het leefgebied van reptielen bestaat over het algemeen uit plekken met voldoende schuilmogelijkheden en plekken om op te warmen.

Hazelworm

De hazelworm is een pootloze hagedis die een voorkeur heeft voor bossen, bosranden, houtwallen, heide, weg- en spoorbermen. De soort kent een verborgen leefwijze die minder gebruik maakt van open plekken op te zonnen, maar zich met name verschuilt in bladlagen, onder heidestruiken of ondergronds.

4 ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE

4.1 ONDERZOEKSVRAAG

Doel van dit onderzoek is om na te gaan of de voorgenomen ingreep gevolgen heeft voor beschermde soorten flora, eekhoorn, vleermuizen, roofvogels en hazelworm. Als effecten op deze beschermde soorten zodanig zijn dat belangrijke onderdelen van het leefgebied of verblijfplaatsen (indirect) verloren gaan, dan moet voor het uitvoeren van de ingreep over het algemeen een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd.

4.2 ONDERZOEKSMETHODIEK

4.2.1 Flora

Tijdens alle onderzoeksrondes is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde plantensoorten.

4.2.2 Eekhoorn

Tijdens het onderzoek naar vleermuizen is gelet op de aanwezigheid van eekhoorn in en rondom het plangebied door het zoeken naar individuen, sporen en nesten. Aansluitend zijn in de winter van 2016/2017 eventueel te kappen bomen gecontroleerd op de aanwezigheid van nesten van eekhoorn.

4.2.3 Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd met behulp van een batdetector (Petterson D240X). Batdetectors vertalen de voor mensen onhoorbare sonargeluiden van vleermuizen in hoorbare geluiden. Vleermuizen zijn op naam gebracht door interpretatie van het ritme en de klank van hun sonargeluid, gecombineerd met zichtwaarnemingen van vliegstyl en grootte.

Kraamseizoen

Er zijn vanwege de grootte van het plangebied drie onderzoeksrondes, twee avond- en één ochtendronde, uitgevoerd in het zomerseizoen van 2016 om de aanwezigheid van vliegroutes, belangrijke foerageergebieden, zomerverblijfplaatsen en kraamkolonies in beeld te brengen. De avondonderzoeken zijn uitgevoerd door drie personen. Omdat vleermuizen 's ochtends enige tijd zwermen is het ochtendonderzoek uitgevoerd door twee personen.

Paarseizoen

Er zijn in de nazomer van 2016 twee onderzoeksrondes uitgevoerd om de aanwezigheid van vliegroutes, belangrijke foerageergebieden, paarplaatsen en indicaties van winterverblijfplaatsen te onderzoeken. De eerste ronde is uitgevoerd door twee personen en de tweede ronde door één persoon.

Er is gewerkt conform het protocol voor vleermuisonderzoek zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2013). Bijzondere waarnemingen zijn opgenomen en in batsound geanalyseerd.

4.2.4 Roofvogels

Tijdens het onderzoek naar vleermuizen is gelet op de aanwezigheid van roofvogels in en rondom het plangebied door het zoeken naar individuen, sporen en horsten (nesten). Aangezien er geen grootschalige kapwerkzaamheden worden uitgevoerd, is proportioneel gehandeld en zijn eventueel te kappen bomen in de winter van 2016/2017 gecontroleerd op de aanwezigheid van horsten.

4.2.5 Reptielen (hazelworm)

Van de reptielensoorten kan hazelworm voorkomen in het plangebied en de directe omgeving. Om de aanwezigheid van deze soort te onderzoeken zijn er 40 kunstmatige schuilplaatsen (tapijttegels van 50 x 50 cm) uitgelegd. De platen zijn uitgelegd in verschillende habitats binnen het terrein. Bij het uitleggen van de schuilplaatsen werd met de volgende zaken rekening gehouden:

- De platen werden in rijen of groepjes van vijf verspreid over het terrein neergelegd;
- De platen werden plat en goed aansluitend op de bodem uitgelegd;
- De platen werden indien mogelijk zo gepositioneerd, zodat ze bij zonnig weer direct door de zon werden beschenen. De waarde als schuilplaats voor reptielen neemt hierdoor toe omdat indirect zonnen mogelijk wordt.

De reptielenplaten zijn gedurende de onderzoeksperiode zes maal gecontroleerd op de aanwezigheid van reptielen. Daarnaast zijn aansluitend geschikte randen en overgangen nagelopen op aanwezigheid van zonnende dieren en zijn andere 'natuurlijke' schuilplaatsen, zoals stenen, boomstammen en takkenhopen onderzocht op het voorkomen van hazelworm.

4.3 ONDERZOEKSRONDES

Datum	Soort/periode	Zon op/onder	Windkracht	Temperatuur	Bijzonderheden
9 juni 2016	Vleermuizen (avond)/flora	21.58 uur	windstil	17 °C	helder
5 juli 2016	Vleermuizen (avond)	22.01 uur	windstil	14 °C	helder
12 juli 2016	Vleermuizen (ochtend)/flora	05.34 uur	0 – 1 Bft.	16 °C	helder
31 augustus 2016	Vleermuizen (avond)	20.28 uur	windstil	19 °C	helder
8 september 2016	Reptielen/tapijttegels uitleggen/flora	Nvt	1 – 2 Bft.	19 °C	helder
12 september 2016	Reptielen	Nvt	1 – 2 Bft.	24 °C	helder
13 september 2016	Reptielen/flora	Nvt	1 – 2 Bft.	23 °C	helder
14 september 2016	Reptielen/flora	Nvt	1 – 2 Bft.	23 °C	helder
15 september 2016	Reptielen/flora	Nvt	1 – 2 Bft.	22 °C	half bewolkt
20 september 2016	Reptielen/flora	Nvt	0 – 1 Bft.	16 °C	bewolkt
22 september 2016	Vleermuizen (avond)	19.37 uur	windstil	13 °C	helder
22 maart 2017	Eekhoorn/roofvogels/ reptielen/flora	Nvt	1 – 2 Bft.	13 °C	half bewolkt

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 FLORA

5.1.1 Waarnemingen

Ten noordwesten van het plangebied zijn enkele exemplaren van wilde marjolein waargenomen. De soort was onder de Flora- en faunawet nog beschermd, maar met de inwerkingtreding van de Wet Natuurbescherming per 1 januari 2017 heeft deze soort de beschermde status verloren. Andere (voormalig) beschermde soorten zijn niet aangetroffen binnen het plangebied.

5.1.2 Effecten

Binnen het plangebied zijn geen plantensoorten aangetroffen die zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Negatieve effecten op beschermde plantensoorten en op groeiplaatsen van deze soorten worden dan ook uitgesloten.

Ten noordwesten van het plangebied zijn enkele exemplaren van wilde marjolein aangetroffen; met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 is deze soort niet langer beschermd (foto: Laneco).

5.2 EEKHOORN

5.2.1 Waarnemingen

Het plangebied ligt in een bosrijke omgeving. Op diverse plaatsen rondom het plangebied zijn aangevreten kegels van naaldbomen aangetroffen. Deze vraatsporen duiden op de aanwezigheid van eekhoorn. In het bosje ten zuidoosten van het centraal gelegen grasveld zijn twee eekhoornnesten waargenomen. Het betreft zomernesten; winter- of kraamnesten zijn niet aangetroffen. De waarnemingen van de eekhoornnesten zijn weergegeven op de kaart in bijlage 2.

Rondom het plangebied zijn aangevreten kegels van naaldbomen aangetroffen (links); in het bosje aan de zuidkant van het plangebied zijn twee eekhoornnesten aangetroffen (rechts) (foto's: Laneco).

5.2.2 Effecten

Door het kappen van het bosje ten zuidoosten van het plangebied gaan twee eekhoornnesten verloren. Voor aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soort is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig. Gezien de ligging van het plangebied in een bosrijke omgeving zijn er voor eekhoorn voldoende alternatieve mogelijkheden om nieuwe nesten te maken.

5.3 VLEERMUIZEN

De waarnemingen van de zomer- en najaarsrondes zijn weergegeven op de kaarten in bijlage 3.

5.3.1 Kraamseizoen

1e onderzoeksronde

De eerste onderzoeksronde in de zomer betrof een avondbezoek op 8 juni 2016. De eerste gewone dwergvleermuizen werden waargenomen om 22.29 uur, ruim een half uur na zonsondergang. Drie à vier dieren vlogen aan de westkant van het hoofdgebouw en hebben hier gezien het gedrag een zomerverblijfplaats. De gewone

dwergvleermuizen die aan de oostkant van het plangebied vlogen zijn vermoedelijk afkomstig uit de woonwijk tegenover het plangebied. In totaal zijn er binnen het plangebied zes tot acht foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Om 22.40 uur werden overvliegende rosse vleermuizen waargenomen; deze dieren vlogen op grotere hoogte en hadden geen binding met het plangebied. Verspreid over het plangebied zijn drie tot vier laatvliegers waargenomen, deze dieren hebben verblijfplaatsen buiten het plangebied. Ook is er in het bosgebied rondom het plangebied een enkele foeragerende ruige dwergvleermuis waargenomen. Later op de avond werd het erg stil binnen het plangebied en was er nauwelijks meer vleermuisactiviteit.

Aan de westkant van het te slopen gebouw is een kleine zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Kraamverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis of verblijfplaatsen van andere soorten vleermuizen zijn niet vastgesteld. Ook zijn er geen vliegroutes of andere belangrijke onderdelen uit het leefgebied van vleermuizen aangetroffen.

2^e onderzoeksrunde

De tweede onderzoeksrunde in de zomer betrof een avondbezoek op 5 juli 2016. De eerste gewone dwergvleermuis werd waargenomen om 22.08 uur, ter hoogte van de zuidelijke ingang van het terrein. Drie tot vier gewone dwergvleermuizen kwamen vanuit de naastgelegen woonwijk het plangebied invliegen om hier te foerageren. Ten noordwesten van het centraal gelegen grasveld zijn vijf tot zeven foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Ook langs de bospaden ten noorden van het plangebied werden vijf tot tien foeragerende gewone dwergvleermuizen. Verspreid over het plangebied zijn verder twee foeragerende laatvliegers waargenomen. Er zijn geen uitvliegende dieren waargenomen. Verblijfplaatsen, vliegroutes of andere belangrijke onderdelen uit het leefgebied van vleermuizen zijn niet aangetroffen.

3^e onderzoeksrunde

De derde onderzoeksrunde in de zomer betrof een ochtendbezoek op 12 juli 2016. Tijdens deze ronde zijn hoofdzakelijk gewone dwergvleermuizen waargenomen in en rondom het plangebied; in totaal betroffen het twaalf tot vijftien foeragerende dieren. Langs de bosrand aan de noordkant van het plangebied is eenmalig een foeragerende gewone grootoorvleermuis waargenomen. Aan de zuidwestkant is een zwermende gewone dwergvleermuis waargenomen; het dier vloog om 5.16 uur via een ventilatieopening in de spouwmuur. Er zijn geen andere verblijfplaatsen vastgesteld. Ook zijn er geen vliegroutes of andere belangrijke onderdelen uit het leefgebied van vleermuizen aangetroffen binnen het plangebied.

5.3.2 Paarseizoen

1^e onderzoeksrunde

De eerste najaarsronde betrof een avondbezoek op 31 augustus 2016. Tijdens deze ronde zijn gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen in en rondom het plangebied. Verspreid over het

plangebied zijn circa zes foeragerende gewone dwergvleermuizen en twee ruige dwergvleermuizen waargenomen. Laatvlieger is eenmalig foeragerend waargenomen aan de zuidkant van het plangebied. Van rosse vleermuis zijn drie tot vier hoog overvliegende dieren waargenomen; deze dieren vertoonden geen binding met het plangebied. Aan de zuidkant van het te slopen pand en aan de kopse kant van de meest westelijke vleugel zijn paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Vliegroutes of andere belangrijke onderdelen van het leefgebied van vleermuizen zijn niet aangetroffen binnen het plangebied.

2^e onderzoeksrunde

De tweede najaarsronde betrof een avondbezoek op 22 september 2016. Tijdens deze ronde zijn uitsluitend gewone dwergvleermuizen waargenomen in en rondom het plangebied. Er zijn geen uitvliegende dieren waargenomen. Wel vlogen er rondom het te slopen gebouw vijf baltsende gewone dwergvleermuizen; vier dieren hebben een paarverblijfplaats in het te slopen pand en één dier heeft een paarverblijfplaats in een paviljoenwoning ten zuiden van het te slopen pand. Vliegroutes of andere belangrijke onderdelen uit het leefgebied van vleermuizen zijn niet aangetroffen binnen het plangebied.

5.3.3 Winterverblijfplaats

Er zijn in het te slopen gebouw vier paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Er kan daarom niet worden uitgesloten dat deze soort ook in de winter gebruik maakt van de verblijfplaats. Dit betreft gezien de lage aantallen dieren in het najaar en de afwezigheid van winterzwermgedrag geen essentiële winterverblijfplaats voor de soort.

5.3.4 Effecten

Tijdens de vijf op vleermuizen gerichte onderzoeken zijn gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen in en rondom het plangebied. Van gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis zijn uitsluitend foeragerende of passerende dieren waargenomen. Van gewone dwergvleermuis zijn vier verblijfplaatsen waargenomen binnen het plangebied: vier paarverblijfplaatsen, waarvan er één tevens in gebruik is als zomerverblijfplaats van enkele (drie à vier) dieren. Door het slopen van de bebouwing gaan deze verblijfplaatsen verloren, hiervoor dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen en dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. De overige waarnemingen van gewone dwergvleermuis betreffen passerende of foeragerende dieren. Er zijn geen kraamverblijfplaatsen, vliegroutes of belangrijke foerageerplaatsen in het plangebied aangetroffen.

5.4 ROOFVOGELS

5.4.1 Waarnemingen

Tijdens verschillende onderzoeks rondes zijn op enige afstand ten noordwesten van het plangebied hoogvliegende buizerds gehoord en gezien. Deze dieren vertoonden geen binding met het plangebied. Ook zijn er geen horsten of andere sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van roofvogels in en direct rondom het plangebied.

5.4.2 Effecten

Omdat er geen horsten aanwezig zijn in het plangebied, is geen sprake van een vast leefgebied of de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van roofvogels. Er zijn geen effecten op nesten of essentiële onderdelen van het leefgebied van roofvogels te verwachten.

5.5 REPTIELEN

5.5.1 Waarnemingen

Tijdens de zeven uitgevoerde onderzoeks rondes zijn bosranden en ruigtevegetaties tijdens geschikte weersomstandigheden afgelopen op de aanwezigheid van reptielen. Ook zijn de uitgelegde tapijttegels en andere natuurlijke schuilplaatsen nagelopen op de aanwezigheid van reptielen. Tijdens geen van de onderzoeks rondes zijn reptielen waargenomen in en rondom het plangebied.

5.5.2 Effecten

Aangezien er geen reptielen zijn aangetroffen binnen het plangebied, kunnen negatieve effecten op deze soortgroep door het uitvoeren van de werkzaamheden worden uitgesloten.

5.6 OVERIGE

Er zijn geen overige van belang zijnde waarnemingen gedaan.

6 CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES

Aan de Woestduinlaan te Doorn is de herontwikkeling voorzien van een deel van het terrein van zorgcentrum de Basis. Men is voornemens om het voormalige trainings- en nazorgcentrum te slopen en ten zuiden hiervan nieuwbouw te realiseren. Op de locatie van de te slopen bebouwing wordt bos gerealiseerd. Bij een verkennend onderzoek is geconcludeerd dat de volgende beschermde soort(groep)en mogelijk voorkomen binnen het plangebied: flora, zoogdieren (eekhoorn), vleermuizen, vogels met een jaarrond beschermde nestplaats en reptielen (hazelworm).

6.1 CONCLUSIE

6.1.1 Flora

Tijdens de verschillende onderzoeksrondes zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in en rondom het plangebied.

6.1.2 Eekhoorn

In het bosje ten zuidoosten van het centraal gelegen grasveld zijn twee eekhoornnesten waargenomen.

6.1.3 Vleermuizen

Bij het gerichte onderzoek naar vleermuizen zijn vijf soorten vleermuizen aangetroffen in en rondom het plangebied: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Van gewone dwergvleermuis zijn in het te slopen hoofdgebouw vier paarverblijfplaatsen aangetroffen, waarvan er één tevens in gebruik is als zomerverblijfplaats door enkele (drie à vier) dieren. Omdat gewone dwergvleermuis tijdens het hele actieve seizoen gebruik maakt van het te slopen pand, kan niet worden uitgesloten dat de soort ook in de winter gebruik maakt van de verblijfplaatsen. Dit betreft gezien de lage aantallen dieren in het najaar en de afwezigheid van winterzwermgedrag geen essentiële winterverblijfplaats voor de soort. Van de overige soorten vleermuizen zijn uitsluitende foeragerende en passerende dieren waargenomen.

Er zijn geen kraam- of massawinterverblijfplaatsen, vliegroutes of belangrijke foerageerplaatsen in het plangebied aangetroffen van gewone dwergvleermuis. Ook zijn er geen vaste rust- en verblijfplaatsen of essentiële onderdelen van het leefgebied van andere soorten vleermuizen aangetroffen.

6.1.4 Roofvogels

Tijdens verschillende onderzoeksrondes zijn op enige afstand ten noordwesten van het plangebied hoogvliegende buizerds gehoord en gezien. Deze dieren vertoonden geen

binding met het plangebied. Ook zijn er geen horsten of andere sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van roofvogels in en direct rondom het plangebied.

6.1.5 Reptielen

In en rondom het plangebied zijn geen reptielen waargenomen tijdens de verschillende onderzoeksrondes.

6.2 CONSEQUENTIES

6.2.1 Flora

Er zijn ten aanzien van flora geen consequenties voor het uitvoeren van de werkzaamheden die nodig zijn voor de herinrichting van het gebied.

6.2.2 Eekhoorn

Door het kappen van het bosje ten zuidoosten van het plangebied gaan twee zomernesten van eekhoorn verloren. Het betreft geen winter- of kraamnesten. Voor aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soort is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig. Gezien de ligging van het plangebied in een bosrijke omgeving zijn er voor eekhoorn voldoende alternatieve mogelijkheden om nieuwe nesten te maken.

6.2.3 Vleermuizen

In het te slopen gebouw binnen het plangebied zijn vier paarverblijfplaatsen, waarvan één ook wordt gebruikt als zomerverblijfplaats, van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Er kan niet worden uitgesloten dat deze soort ook in de winter gebruik maakt van de verblijfplaatsen. Dit betreft gezien de lage aantallen dieren in het najaar en de afwezigheid van winterzwermgedrag geen essentiële winterverblijfplaats voor de soort. Er dient voor deze aantasting een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd en er dienen mitigerende maatregelen genomen te worden. Deze dienen uitgewerkt te worden in een projectplan wat bij de ontheffingsaanvraag gevoegd kan worden.

6.2.4 Roofvogels

Er zijn ten aanzien van roofvogels geen consequenties voor het uitvoeren van de werkzaamheden die nodig zijn voor de herinrichting van het gebied.

6.2.5 Reptielen

Er zijn ten aanzien van reptielen geen consequenties voor het uitvoeren van de werkzaamheden die nodig zijn voor de herinrichting van het gebied.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV, Utrecht.

Brouwer, T. & D. van Pijkeren, 2016. Quick scan flora en fauna Woestduinlaan 87 te Doorn. Laneco, Ede.

Helmer, W., Limpens, H.J.G.A. en Bongers., W., 1e versie 1988. Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors, Stichting vleermuisonderzoek (dr. L. Bels stichting).

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

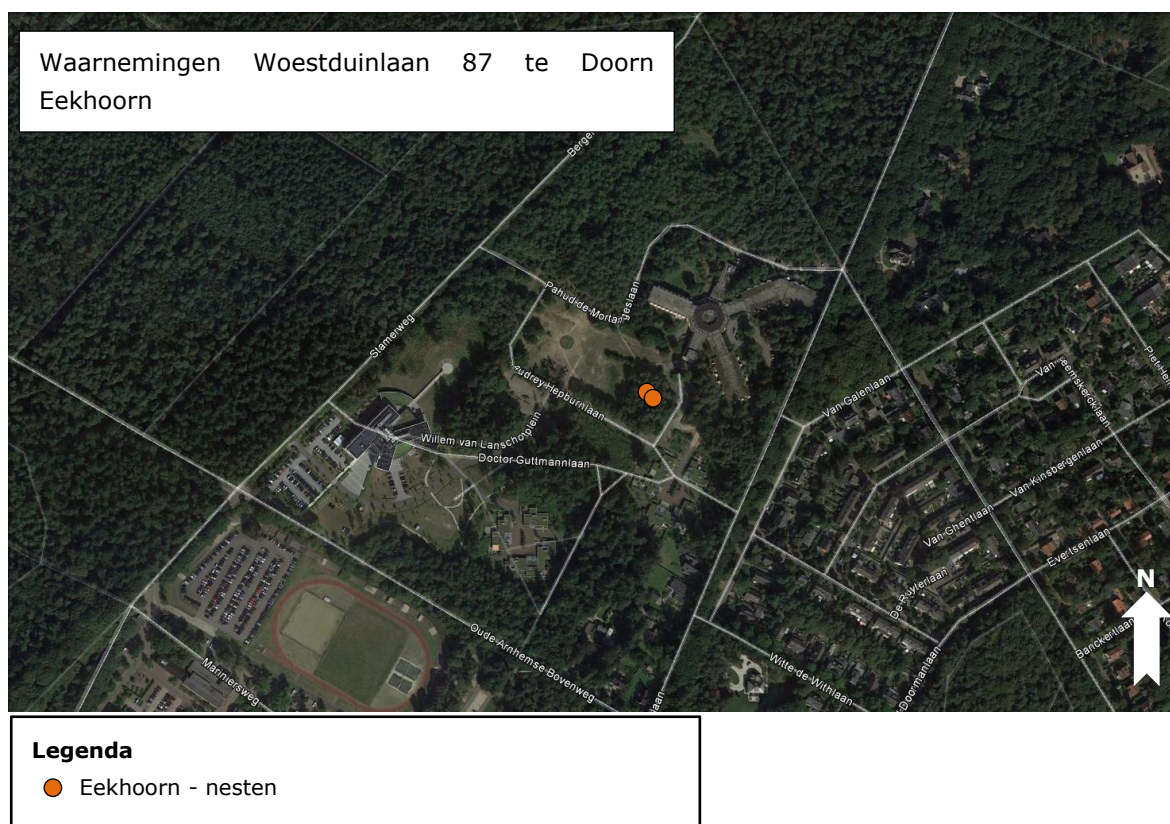
Netwerk Groene Bureaus, GAN, 2013. Vleermuisprotocol.

Websites:

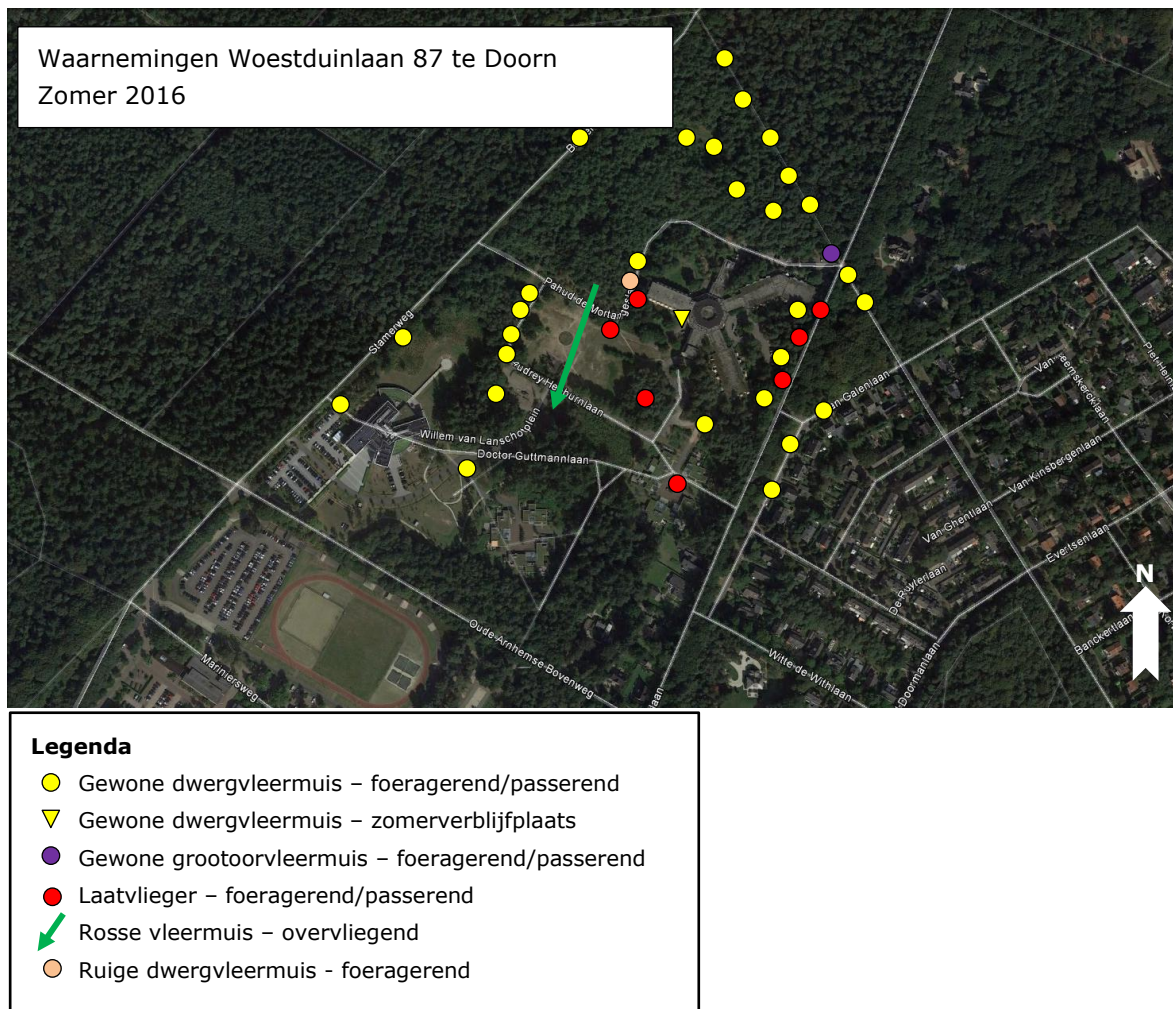
www.vleermuis.net

www.zoogdieratlas.nl

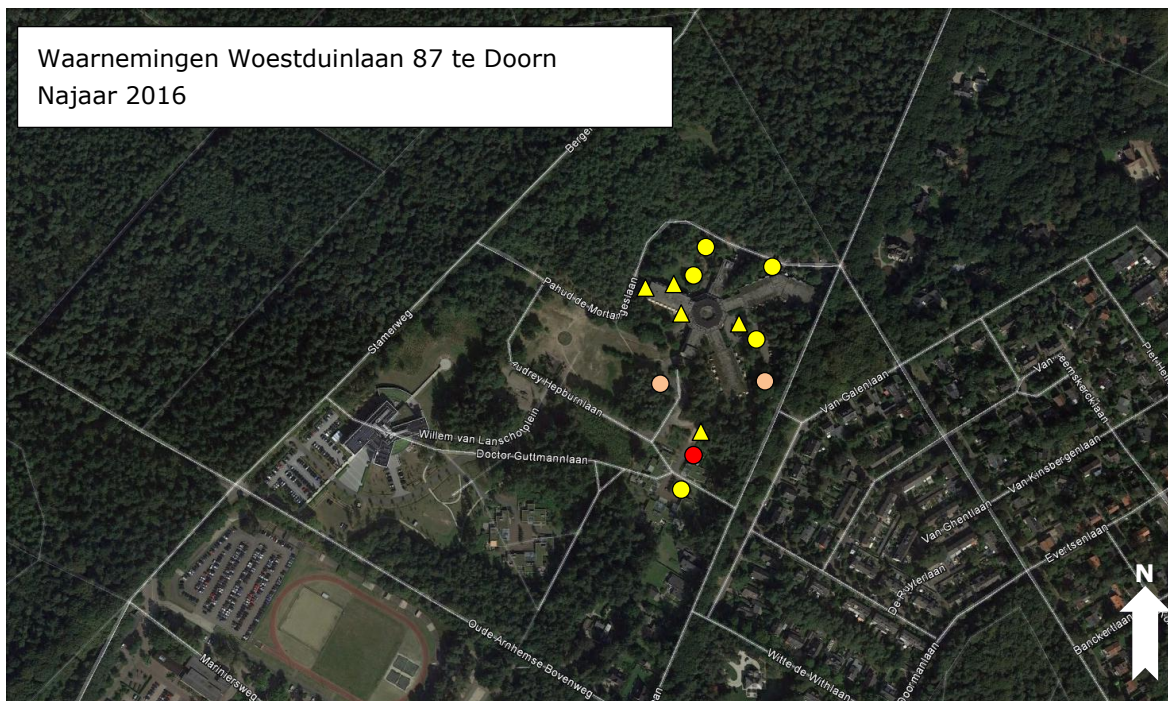
BIJLAGE 2 WAARNEMINGEN OP KAART – EEKHOORN

BIJLAGE 3 WAARNEMINGEN OP KAART – VLEERMUIZEN

Waarnemingen Woestduinlaan 87 te Doorn
Najaar 2016

Legenda

- Gewone dwergvleermuis – foeragerend/passierend
- ▲ Gewone dwergvleermuis – paarverblijfplaats
- Laatzvlieger – foeragerend/passierend
- Ruige dwergvleermuis – foeragerend